

بررسی و مقایسه تنوع در نسل های F1 و F2 حاصل از دورگه گیری ۵ رقم اطلسی ایرانی و خارجی

سید حسین نعمتی، مرجان ساعی نعیمی

به ترتیب عضو هیئت علمی و فارغ التحصیل گروه علوم باغبانی دانشکده کشاورزی
دانشگاه فردوسی

به منظور ایجاد ارقام هیبرید که در صفات زینتی و بیولوژیک برتر باشند و همچنین انتخاب لاین هایی با قابلیت ترکیب پذیری مطلوب، آزمایشی با دورگ گیری ۳ رقم اطلسی خارجی و ۲ رقم ایرانی در سال ۱۳۸۲ در مشهد آغاز گردید ، در سال ۱۳۸۳ هیبریدهای حاصل از نظر صفات مختلف زینتی و بیولوژیک با هم و با والدین شان در یک طرح کاملاً تصادفی با ۴ تکرار مورد مقایسه قرار گرفتند و هیبریدهای برتر F1 به منظور ایجاد تنوع و دستیابی به لاین خودبارور گردیدند. در سال ۱۳۸۴ تنوع جامعه F2 مورد مطالعه قرار گرفت و ژنوتیپ های برتر برای نسل بعد F3 خود بارور گردیدند. نتایج مطالعه تنوع در نسلهای F1 و F2 نشان داد که: تلاقی های معکوس والدین در صفات زینتی رنگ و اندازه گل تفاوت معنی داری دارند که نشان دهنده نقش وراثت سیتوپلاسمی (اثر پلاسمورژن ها) در کنترل این صفات است. تنوع موجود در نسل F1 نسبت به والدین بسیار بیشتر بود و واریانس هیبریدها نسبت به والدین در سطح ۱٪ معنی دار بود واریانس نتاج مربوط به هریک از والدین بیشتر از واریانس نتاج مربوط به یک تلاقی خاص بود. تنوع موجود در میان هیبریدهای مربوط به هر یک تلاقی ها نشان دهنده هتروزایگوت بودن والدین برای صفات رنگ گل، شکل گل و اندازه گل بود. واریانس تنوع در نسل F2 در مجموع کمتر از نسل F1 بود. اما تنوع نتاج حاصل از سلکسیون تک بوته در F2 با تنوع موجود در میان هیبریدهای مربوط به هر یک تلاقی ها تفاوت معنی داری نداشت. واریانس تنوع در نسل F3 برای رنگ گل کمتر از نسل های F1 و F2 و در سطح ۵٪ با آن ها تفاوت معنی دار داشت اما برای اندازه و شکل گل تنوع کمتر ولی معنی دار نبود.